

Agnieszka Szczypińska

Ministerstwo Finansów
Szkoła Główna Handlowa

ag.szczypinska@gmail.com

Luka VAT w UE

Państwa członkowskie Unii Europejskiej zmagają się problemem efektywnej ściągalności podatków, zwłaszcza w zakresie podatku od towarów i usług (VAT). Oszacowanie skali unikania opodatkowania jest niełatwym zadaniem, z czego zapewne wynikał dotychczasowy brak publikacji danych na ten temat. Celem tej analizy jest identyfikacja czynników wpływających na poziom luki VAT w krajach Unii Europejskiej w oparciu o badanie panelowe. Efektywność systemu podatkowego oraz kondycja makroekonomiczna gospodarki może wpływać na wielkość luki podatku od towarów i usług, ale te aspekty nie wyjaśniają w pełni analizowanego zjawiska. Jakość instytucji oraz zaufanie społeczne do państwa mogą także przyczynić się do bardziej efektywnej ściągalności podatków. Z drugiej strony, czynniki powszechnie uważane za istotne w analizowaniu luki VAT nie znalazły potwierdzenia w badaniu empirycznym, tj. liczba stawek VAT czy ich rozpiętość, co wskazuje na brak uzasadnienia dla powtarzanej od lat rekomendacji w zakresie *podjęcia przez Polskę działań w celu ograniczenia stosowania obniżonych stawek VAT*. Dokładne zrozumienie mechanizmu powstawania luki podatkowej umożliwi dobór odpowiednich narzędzi polityki gospodarczej, które doprowadzą do zmniejszenia skali zjawiska. Systematyczne gromadzenie danych statystycznych pozwalających na prowadzenie rzetelnych, regularnych analiz oraz współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wykrywania oszustw podatkowych może znacząco wpłynąć na ograniczenie nadużyć w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, popularyzacja transakcji bezgotówkowych, elektroniczny rejestr faktur i paragonów oraz zwiększenie przejrzystości działalności instytucji publicznych istotnie zmniejszyłoby poziom luki VAT.